

змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 01.05.2023).

3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України № 790 від 18.11.2005 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 01.05.2023).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: наказ Міністерства аграрної політики України № 132 від 18.05.2001 р. зі змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text> (дата звернення: 01.05.2023).

5. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М. Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова, Василюшин С.І. та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. К. : Алерта, 2016. 1040 с.

УДК 657:631.11

Д.О. Попов, здоб. PhD (*ДБТУ, Харків*)

Н.В. Лазько, здоб. вищої освіти (*ДБТУ, Харків*)

А.Т. Попов, здоб. вищої освіти (*ДБТУ, Харків*)

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах особливої актуальності та практичної значущості набувають питання моніторингу поточного стану суб'єкта господарювання, оцінки та аналізу використання наявних ресурсів, розробки та реалізації ефективних управлінських рішень. Однією з найгостріших проблем для сучасного підприємства є збереження конкурентоспроможності та підтримання активності в умовах зовнішнього середовища, що безперервно змінюється.

Глибина та повнота обліку всіх факторів, що впливають на управління економічним потенціалом аграрних підприємств, в значній мірі визначаються станом його обліково-інформаційного забезпечення. Побудова системи обліково-інформаційного забезпечення управління економічним потенціалом підприємств передбачає формування інформаційної бази. Виходячи із завдань аналізу потенціалу, рекомендованих аналітичних показників для його оцінки, у пропонується структура обліково-інформаційного забезпечення управління економічним потенціалом аграрних підприємств. Склад

обліково-інформаційного забезпечення управління потенціалом аграрних підприємств наведений на рис. 1.

Рисунок 1 – Обліково-інформаційне забезпечення управління потенціалом аграрних підприємств

Основним джерелом для проведення аналітичних процедур оцінки виробничого та фінансового потенціалу є, насамперед, дані, що формуються в системах бухгалтерського та оперативного обліку та звітності.

Дослідження виробничого потенціалу аграрних підприємств проводиться на основі аналізу показників ефективності використання землі, біологічних активів, матеріально-технічної бази: розрахунку показників продуктивності, фондівдачі, фондомісткості, фондорентабельності з подальшою оцінкою впливу факторів на результуючий показник, що визначають ефективність використання земельних угідь, машин та обладнання.

У процесі аналізу оборотного капіталу виявляється оптимальна величина виробничих запасів, аналізуються забезпеченість сировинними ресурсами, ефективність виробничо-збутових процесів та кредитної політики підприємства. На даному етапі аналізу безпосередньо розраховуються показники витрати сировини та матеріалів на одиницю продукції, оцінюється їх вплив на збільшення (зменшення) обсягів виробництва та продажу продукції.

Інформаційними джерелами аналізу трудового потенціалу виступають відомості кадрової служби, які розкривають кількісний та

якісний склад колективу підприємства, віковий склад та рівень освіти. Від того, який трудовий потенціал має підприємство, багато в чому залежить кінцева ефективність використання сформованих засобів та предметів праці на підприємстві.

Аналіз та оцінка використання трудових ресурсів на підприємстві передбачає комплексне та всебічне вивчення стану трудового потенціалу, передбачає вивчення плинності кадрів на підприємстві, ефективність кадрової політики. При аналізі використання трудового потенціалу оцінюються показники якісного (продуктивність праці, зарплатовіддача) та кількісного (трудомісткість, зарплатоємність) використання трудових ресурсів. Одним із етапів аналізу трудового потенціалу служить оцінка ефективності системи мотивації та стимулювання, як загалом трудового персоналу, так і окремих підрозділів, працівників.

Фундаментальною основою інформаційної бази економічного потенціалу аграрних підприємств у системі бухгалтерського обліку та звітності є бухгалтерська (фінансова) звітність.

Бухгалтерська фінансова звітність аграрних підприємств складається за вимогами Закону України «Про бухгалтерський звітність та фінансову звітність в Україні». Так, фінансова звітність всіх українських підприємств, у тому числі й аграрних, складається із затверджених Міністерством фінансів України та погоджених із Державною службою статистики України форм: Баланс (Звіт про фінансовий стан), форма № 1; Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), форма № 2; Звіт про рух грошових коштів, форма № 3; Звіт про власний капітал, форма № 4; Примітки до річної фінансової звітності, форма № 5.

Аграрні підприємства, крім зазначених форм фінансової звітності, складають спеціалізовану форму № 50-сг «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємства». Дана форма складається із 5 розділів.

Формування спеціалізованих звітних форм в аграрних підприємствах дозволяє зацікавленим користувачам отримати більш широку та різнобічну інформацію про господарські бізнес-процеси, ефективність виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції за окремими її видами, використання трудових ресурсів та їх внесок у кінцеві фінансові результати. Окрема увага в даних звітах приділяється питанням державної підтримки та субсидування сільськогосподарського виробництва, податковим аспектам діяльності, стану та руху біологічних активів, відображенню інформації про вироблені витрати агропромислового підприємства.

Таким чином, у ході реалізації етапів обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом досліджується велика кількість факторів та їх комбінація, вивчається взаємозв'язок та взаємодія складових елементів потенціалу підприємства, виявляється комплексна оцінка економічного потенціалу аграрного підприємства через призму його виробничих, фінансових та ринкових взаємодій.

Інформаційні джерела:

1. Руденко С.В. Виробничий потенціал аграрного підприємства: економічна сутність та роль у формуванні економічного потенціалу. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. 2016. Вип. 172. С. 175-181.

2. Руденко С.В. Архітектура організаційно-економічного механізму управління розвитком виробничого потенціалу аграрних підприємств. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Серія : Економічні науки*. 2015. № 5. С. 220-227.

УДК 657.421.1:004

І.П. Порсюрова, канд. екон. наук (*УІПА, Харків*)

АЛЬТЕРНАТИВИ ТА АНАЛОГИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах цифровізації хронологія та систематизація облікових записів у відповідних регістрах, журналах та сукупність вимог, які висуваються відповідно до нормативно-законодавчої бази та інших вимог у частині задоволення потреб управління щодо надання необхідної облікової інформації, визначають форму комп'ютеризованого обліку та відповідність програмного продукту [1]. Пошук альтернативних програмних продуктів, що забезпечують процес обліку основних засобів є актуальним питанням у теоретичній та практичній площинах.

Комп'ютеризація облікового процесу здійснених операцій включає наступні етапи [2]:

1. Збір та реєстрація первинних облікових даних для подальшого їх опрацювання.

2. Створення інформаційної бази включає формування журналу господарських операцій, синтетичних та аналітичних рахунків,